

SZABOLCS

Fő szerkesztő: **Dr. KOMJÁTHY KÁZMÉR**

TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: **SZALAY BÉLA**

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM 16 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTI-

TANITÓKNAK ÉS JEGYZŐKNEK EGÉSZ ÉVRE 4 KORONA.

MÉTERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNÉL ÁRENGEDMÉNY.

TELEFONSZÁM: 284.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETHLEN-UTCZA 12. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 284.

Iparostanonciskolánk.

A városi iparostanonciskolának 15-én és 16-án megtartott évváró vizsgálói és az iskolai évet berekesztő ünnepség lefolyása tartja fogva lelkünket.

Az elmúlt iskolai év becsületes odaadó munkásságának a legmagasabb igényeket is kielégítő eredményét, gyümölcsét tárta elénk a tanterület.

A kötelezőleg szervezett iparostanonciskolák célja, hogy a jövő iparosnemzedék elsajátítsa azokat a legszükségesebb ismereteket, melyekre egyrészt szakmájában van szüksége s másrészt, amely ismeretek megszerzését elvárja tőle az a társadalom, melynek tagjává lesz. Az üzleti levelezést, egy már középforgalmu iparnál is vezetni szokott könyvelést, — a különféle bizonyítványoknak, okmányoknak kiállítását, — kérvények szerkesztését, — az ipartörvénynek általános megismerését a tanuló csakis ez iskolában sajátíthatja el. Ezt műhelyben való lekötöttsége mellett ott meg nem tanulhatja. Pedig ha meg akarja állni helyét az élet versenyében, épp úgy szüksége van rá, mint mesterségére. — De e mellett az iparososztály a nemzeti életben elfoglalt jelentős szerepénél fogva méltán vindikálhatja magának, hogy a középosztályba soroztassék! Ezt sem érheti el más-ként, mint az általános műveltséget nyújtó ismereteknek, tudásnak elsajátításával, melyre a módot szintén az iparostanonciskola adja meg.

A lefolyt vizsgálatok eredményeiből örömmel állapítottuk meg, hogy e feladatát az iskola elismerést érdemlő módon oldotta meg.

Ha összehasonlítás tárgyává tesszük a tanulók elemi iskolai végzettségét az ismereteknek azzal a gyara-

podásával, melyet vizsgáikon bemutattak, — a haladás nyilvánvaló s egyenesen örvendetes. Ebből az anyagból, ha elképzei az ember már a közelebbi jövő iparosságát, — egy fejlettebb, nagyobb intelligenciával rendelkező iparososztályt vél maga előtt látni.

Ez az, amely örömmel tölti el lelkünket.

De az a szép remény, melyet a jövő iparos-nemzedék iránt táplálunk, — sajnos, jelentékeny mérvben leromlik, ha az iparostanonciskola tulajdonképpen osztályaiból annak előkészítő osztályaiba nézünk s az ott látottakból következtetünk. Öt előkészítő osztályt kellett az elmúlt évben is fentartani, mert a 200-at meghaladta azoknak a tanoncoknak száma, kik sem írni, sem olvasni nem tudtak, vagy csak oly keveset, hogy azal az I. osztályba fel venni nem lehetett. És mily nagy százalékban szabadulnak fel innen az előkészítőből! Mennyien lesznek segédekké, majd iparosokká olyanok, kik az iparostanonciskolának még első osztályába sem jutottak fel.

Igy látjuk aztán a fény nyomában mindjárt az árnyat is.

Hogy emiatt az ipartörvény/revíziója után áhítozunk-e, avagy iparosainknak saját magukat lekicsinylő eljárását tegyük tárgyává? — majd máskor döntjük el, mert ezt oly fontos kérdésnek tartjuk, hogy külön is akarunk vele foglalkozni.

Nem hagyhatjuk azonban szó nélkül azt a nemtörődömséget, melyet iparosaink részéről tapasztaltunk a vizsgák iránt. Több lesújtó kritikát hallottunk már emiatt és méltán! S ezt nem tudjuk másra visszavezetni, minthogy maguk a mesterek sem ismerik azt az iskolát, mely pedig ép az ipar fejlesztése, az iparososztály

emelése érdekében állítottott fel. S meg vagyunk róla győződve, hogy ha látnák, mit faragnak a tanítók odaadó munkássággal, sok türelemmel abból a mezitlábos gyerekből, aki az iskolába bejövételkor még tisztességesen köszönni sem tudott, — bizony több megbecsüléssel, talán még szeretettel is volnának ez intézmény iránt.

Ez a jelenség ugyan csorbitotta azt az örömet, melyet a vizsgák s az évváró ünnepély bennünk felkeltett, de azért él bennünk a szebb jövő reménye, melyet az iskola átalakító hatásához fűzünk s amely majd iparosainkban is bizonyára az érdeklődést fogja felkelteni a mai közöny helyébe.

Városi apróságok.

A város nagy költséggel abból a célból létesítette a Károlyi- és Dessewffy-parkokat, hogy a város közönségének bent a városban sétaterek álljanak rendelkezésére. Ezt a célt a két park ma sem szolgálja vagy legalább is nem oly mértékben, amint azt a két park szépsége, kellemes levegője megérdemelné s amint e célt elérni közegészségügyi szempontból szükséges lenne. Mert bizony úgy áll a dolog, hogy sétatér a Dessewffy- és Károlyi-park, de nem nagyon sétálnak benne. Ennek pedig az oka csupán egy kis városi rövidlátás. Nappal, amikor a hőségtől, a nappali forgalom porától csupán az megy az utcára, akinek dolga van, annál kevésbé sétálni, ezek a sétaterek üresek. A hőség csökkenése után, délután 5—6 óra-
kor kezdődhetik meg csak a séta s a jelenlegi viszonyok mellett tarthat a Dessewffy- és Károlyi-tereken 8 óráig. Ezen időn túl a két darkban sétálni nem lehet, mert a sötétség leple alatt megindul az élet, ugató és sutgó párok játszá el a lét és teremtés problémáját s a halandó, aki a sötétben bátorságot vesz magának átsétálni a tereken, még jó, ha csak ilyeneket lát, mert a köz-

Kiadó!

biztonság sem valami fényes a bokrok körül, a nagy sötétben. Ezen az állapoton igen könnyen lehet segíteni. Állítasson a város megfelelő számú villamos iv-, vagy közönséges lámpát a parkokba, amelyek legalább 11 vagy fél 12 óráig égjenek. A világossággal azonban ne spóroljon a város, mert a világosság nagyon sok embert magához vonz s ha fél 12 óráig fényesen ki lesznek világítva a Desseffy- és Károlyi-parkok, akkor a közönség legkedvesebb sétahelyévé lehet s akkor a város is eléri azt a célt, hogy a parkokban sétálni is fognak.

*

A parkok kivilágítási költségének fedezetéről könnyen gondoskodhatik a város. Ugy mint más nagy városokban van — például Kassán a vasut melletti parkban — állítasson a város megfelelő számú ülőhelyet, amelynek használatáért a közönség 4 fillért igen szívesen fizet, ha a sétában elfáradt s a kellemes esti levegőn tovább maradhat. Ezen 4 fillérek szedési jogát adja a város bérbe s ebből már némi jövedelme lehet. Adja bérbe a székek vagy lócák karjait reklámcélokra s ez a második jövedelem. Kevés költséggel létesítsen akár a Károlyi-, akár a Desseffy-parkban, vagy mindkettőben kis kioszkoszerű, könnyen el is távolítható építményeket, amelyeket cukrászda céljaira bérbeadhathat. Ez a harmadik jövedelem. A kioszkok falait reklámcélokra szintén értékesíteni lehet, ez a negyedik jövedelem és így tovább. A parkok vonzóbbá tétele céljából a térszene kérdését is felvetjük. Ha a város a felvetett eszme megvalósítása iránt érdeklődne, nem hisszük, hogy ne akadna vállalkozó, aki mindennemű befektetést vállalna s még olyan bért is fizetne, amelyből a világítási költségek fedezésén felül még némi jövedelem-többlet is mutatkozna. Akiket illet, tessék a dolgon gondolkodni, — de ne sokáig!

*

Közegészségügyi szempontból nagyon sok kívánni való van Nyiregyháza. Mizerábilis állapot például, hogy nyilvános illemhely nem áll a közönség rendelkezésére. A kisvasut Bessenyei-téri épületében levő illemhelyről beszélni nem érdemes, mert oda józslésü ember be nem mehet. A vasuti uton, a Desseffy- vagy Károlyi-tér mellett a Városház-téren valahol, talán a takarékpénztár és a Korona közötti térrészen legalább is szükséges lenne egy-egy. A városnak tulajdon kiadásába nem kerülne, esztétikai szempontból sem esne kifogás alá, ha például pesti mintára építenék és egy igen-igen fontos egészségügyi kérdés lenne ezzel megoldható. No meg a legsürgősebb esetekben sem tennék ki az emberek magukat, hogy egészségügyi vagy köztisztasági, vagy tudom is én milyen kihágás címén 10 koronákat fizessenek.

*

Sokat panaszkodtak már és panaszkodtunk mi is, hogy a kisvasut teherforgalmának lebonyolítása a városon keresztül cseppet sem ideális állapot. Hogy miért nem, azt már sokszor és sokan elmondták, mi tehát erről a kérdéstről másat mondunk. Az átfutó teherforgalmat egész könnyen ki lehetne kapcsolni a városi forgalomból, ha a kisvasut a sóstói máv. állomáson létesítene átrakó állomást. Ennek az átrakó állomásnak a létesítése, igaz, hogy nagy költséggel jár és az államvasutakkal sem lenne könnyű dolog a kérdést dülőre vinni, de előbb-utóbb foglalkozni kell az illetékes tényezőknek ezzel a kérdéssel, mert a forgalom előrelátható növekedése esetén a városiassággal, a forgalom biztonságával és akadálytalan lebonyolítóságával, no meg az esztétikai szempontokkal sem egyeztethető össze, hogy 100—200 méter hosszú vonatok füstöt okádva nappal a forgalmat, éjjel a polgárok nyugalma zavarják. Azt a forgalmat pedig, amit a vidék csak Nyiregyháza felől és viszont tart fenn, nagyon kevés tehervonattal le lehet bonyolítani. Az átfutó forgalom kérdésére kell tehát a súlyt helyezni s a város érdekében azt hisszük, magának a városnak kell a kezdeményező lépéseket a kérdés megoldására nézve megtenni. Várjuk!

Legszebb ékszerek

13 próbás ezüstneműek, pontos órák, alkalmi ajándéktárgyak **legolcsóbban**

Sándor Rezső

elismert szolid ékszerésznél
Nyiregyháza, Városház-u. 3. sz. a.
kaphatók. — Telefonszám 252.

A szőlőilonca veszedelme.

Gondoskodva vagyunk, hogy a fák az éjig ne érjenek.

Az általános, különösen pedig a munkakerő drágasága, fűszerezve a szociális tévtanok térhódításával, a pénz drágasága — mind megannyi kerékkötő, mely gazdáink egy részét haladása és gyarapodásában alaposan gátolja, de viszont másrészt komolyabb, megfontolt, céltudatosabb, intenzív tevékenységre is ösztönzi.

A mi jó vagy mostoha végzetünk gondoskodott ismét termelőink részére egy kis újabb szórakozásról, mely igaz, hogy nem sorozható kereteinél fogva akár az általános drágaság, akár a munkásmizériák, avagy a tőke zárkózottságának igazán többé-kevésbé mindenkit sújtó fogalmához, de azért amennyiben ez is a maga nemében nagy követ-

kezményekkel járhat, bizonyára rászolgált arra, hogy nyilvánosan foglalkozunk vele, annival is inkább, mert a gyakorlati alapokra épített szakvélemény ezt nemcsak hogy nem egészen ujkeletű bajnak, de egyben saját tájékozatlanságunk, könnyelmű hanyagságunkból eredő és kissé elterjedt réginek konstataálta.

A sóstói szőlőhegység területén több helyen nagyobb mértékben fellépett a szőlőilonca (Tortrix Pilleriana) s máris kézzelfogható nagy pusztítást vitt véghez.

A hegyközség segítségért a földművelésügyi miniszteriumhoz fordult, minek következtében e hó 16-án érkezett le hazánkon kívül is messze elismert nagytudású Jablonovszky József kir. tanácsos, a m. kir. állami rovarügyi állomás igazgatója, kivel az érdekeltek számottevő csoportja 17-én szemléltette meg alaposan az okozott károkat a helyszínen.

A veszedelem — mert határozottan annak mondható — egyelőre nagyobb arányokban még csak 5 birtokosnál lépett fel, de ezen helyeken csaknem teljesen elpusztította máris a termést, míg több, ezekkel szomszédos területeken jelenben kisebb károkat okozott.

Az eredendő hiba abban rejlik, hogy szőlőbirtokosaink és szőlőkezelőink nem ismerik magát e veszedelmes ellenséget s különösen annak fejlődését, fellépésének első figyelmeztető, illetve észrevehető jeleit, valamint az ellene való védekezés eredményes módozatait s csak akkor veszik észre, amikor az okozott kár feltűnő, de egyben rendszerint adhoc alkalmazott védekezési módozatok igen kevés eredménnyel járnak.

Jelenben is ott állunk e parazitával szemben, hogy a most hirtelen és közvetlenül alkalmazható és általában alkalmazott védekezés — az összehuzott sodrott levelek leszedése és megsemmisítése — csak igen-igen gyenge fegyver, különösen az erősebben meglepett területeken s ezért ott is melőzendő, de egyben okvetlenül és haladéktalanul foganatosítandó ott, ahol még az invatio kisebb arányu.

Ezen eljárásnál azonban igen óvatosan és leikiismeretesen kell a munkásnak eljárni, mert az iloncának mostani stádiumában levő 3—4 centiméter hosszú, sárgászöld hernyója rendkívül éber és fürge s ahogy az összehuzott sodrott levél érintés által megmozdul, a hernyó abból menekül s magát kivetíti. Azért erre különösen figyelmeztetve a munkást, kitanítandó, hogy az ily összehuzott sodrott levelet esetleg egyik kezével alátartott kalap vagy tányér felett marokra megfogva, össze is morzsolja, hogy a hernyót belül azonnal el is pusztítsa s ha netalán az a levélből hirtelen kivetette volna magát, úgy az alátartott kalap vagy tányérból elpusztítható legyen.

Egyelőre és ez évre csak ezen véde-

Friedmann S. Sándor

Telefon 211.

cipőáruházába Nyiregyháza a legújabb amerikai és francia tavaszi cipőkülönlegességek megérkeztek.

Telefon 211.

kezési mód áll rendelkezésünkre, amelyet azonban igyekezzék minden szőlőbirtokos, kinél ezen veszedelmes ilonca (sodrópille) csak mérsékelt vagy kis mértékben lépett fel, haladéktalanul végezletni, hogy a követő év veszélyét máris részben elhárítsa. A többi és egyben sikeresebb eljárás a szőlő pihenő idejére, illetve tavaszra esik.

Ezen védekezési eljárásokat részletesen leírni most itt egyrészt időszerűtlennek, másrészt feleslegesnek tartom annyival is inkább, mert, tekintettel a kérdés fontosságára, máris szíves ígértem vettük Jablonovszky igazgató urnak arra, hogy a szabolcsvármegyei gazdasági egyesület előkészítésében és földmivelésügyi kormányunk bizton remélhető engedélye és támogatása mellett a követő télen egy egész napra szőlő, szemléltető bemutatókkal, minták, ábrák és vetített képekkel színezett szakelőadást fog tartani úgy a szőlőmoly, mint a szőlőiloncáról, azok kártételei és az ellenük alkalmazható védekező eljárásokról.

Szikszay Sándor,
gazd. egyll. titkár.

csisággal a gyermeki szivekben. Ringó kalászkok, mosolygó buzavirágok, kacagó pipacsok, éneklő pacsirták üdvözölték a lelkesen daloló kis sereget a mezei utakon. Lobogtak a zászlók, ragyogtak a szemek! Öröm volt nézni a csupa kedv emberképet.

A tiszai töltesen összetalálkoztak a Kenézlőről jövő, lelkes sereggel. Na, volt öröm, riadalom, „éljen“-kiáltás, amint megpillantották egymást az egy cél felé törekvő apró emberké! 8 órára érkeztek a Tisza partjára. Ekkor kezdődött a vállalkozás legfélelmesebb aktsa, a Tiszán való átkelés! Gyermeket csónakon szállítani a Tiszán! Tíz órára minden baj nélkül a szabolcsi oldalon volt a mintegy 100 főnyi sereg. Itt várta őket a vencesellői zenekar, amelynek nótás szava mellett megindult a menet a várba.

Gyönyörű látvány volt ez! Felejthetetlen kép: elől nemzeti színű szalagokkal díszített lányok hatalmas koszorút vittek; fehérbe öltözött lányok, kokárdás fiúk, zászló tábor, a Rákóczi-induló lelkes hangjai, lelkesedéstől ragyogó szemek. Hát nem gyönyörű kép volt ez?!

A szabolcsi iskolák előtt fogadták az ott lévő gyermekek s ők is elkísérték a várban levő emlékkövhöz. A Himnusz éneklése után Szily József vissi tanító szép beszédben adta elő a gyermekeknek a vár keletkezését és abban lefolyt nevezetes eseményeket. Beszéde végén Isten áldását kérte hazánkra, nemzetünkre. Beszéd után a kenézlői tanuló ifjuság nevében Mató László tanuló, a vissiak nevében pedig Szily Margitka tanuló koszorút helyezett az emlékkövre.

A szép kis sereget Pap Ferenc kenézlői tanító lefényképezte. A Szózat éneklése után a szabolcsi ref. lelkész szép beszéddel zárta be az ünnepélyt.

Az ünnepély végeztével visszaindult a sereg a Tiszához, melyen átkelve, táborot ütöttek s megebédeltek. Ebéd után tánc, zene, versenyfutás, cukor-osztás stb. által tették a vezetők kellemessé a gyermekeknek kirándulásukat.

Késő estig volt együtt a társaság, amelyhez a szomszédos községből sokan csatlakoztak, akik éppen úgy, mint a gyermekek, bizonyára kellemesen gondolnak vissza a szabadban töltött kedves órákra.

A kirándulás vezetői köszönetüket fejezik ki Varga Ferenc vissi róm. kath., Szabó Sándor vissi ref. és Hunyadi János kenézleir. k. iskolaszéki tagoknak, kik e kirándulás alkalmával a tanítók nehéz és terhes munkájában, a Tiszán való átkelésben segítségükre voltak.

Klein I. D. szállító Budapest,
ajánlja gyűjtőkocsi forgalmát.

Igazgatói jelentés

a nyiregyházi iparostanonciskola
1911/12. tanév állapotáról.

Hogy az iparos úgy maga, mint a társadalom érdekét hiven és méltóképpen szolgálhassa, nemcsak iparában kifejtendő szak tudására, de emellett szellemi képzésére is elengedhetetlenül szüksége van. Csak akkor töltheti be hivatását s küzdheti le a mai nehéz megélhetési viszonyok között minden lépten-nyomon eléje gördülő akadályokat, ha e kettős feladatát, tudniillik szaktudását és szellemben való fejlesztését odaadással s fáradhatatlan szorgalommal igyekszik megoldani.

Az ipartörvénynek egyik legfontosabb s a jövő iparos nemzedék életére messze kiható alkotása azon rendelkezés, mely az iparos tanulók oktatása érdekében intézkedik és amelynek alapján az alsófoku iparostanonciskolák szerveztettek. Ma már azt hiszem, senki nem vonja kétségbe, hogy ezen intézmény különösen a kisiparosok művelődésének, haladásának és szakképzésének előmozdítására jótékony befolyással ne lenne.

Ezen iskolák száma az 1910—11. tanévben 583 volt, melyekben 4692 tanerő 113174 tanulót oktatott. S ha számot vetünk azon akadályokkal, melyekkel ezen iskoláknak még manapság is küzdeniök kell, megnyugvással tekinthet bárki azon haladásra és eredményre, melyet úgy az erkölcsi nevelés, mint az oktatás: általában kulturális tekintetben kifejtének.

És ha még is volna valaki, aki ezen intézménynek úgy a tanoncok, mint általában az iparosságra nézve fontos hivatását tagadná, az vagy nem ismeri ezen iskola célját, vagy pedig ellene van a magyar ipar fejlődésének.

A mi ipariskolánk ezen tanévvel fennállásának 29 évét fejezte be s szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy azon anyagi áldozattal szemben, melyet úgy a nemes város, mint az állam, fenntartása érdekében, meghoz, magasztos feladatának teljesen megfelelt. Mint legtöbb iskolánál vannak hiányok, melyeknek megszüntetésére csakis nagyobb áldozatok árán juthatunk, így tanonciskolánk is évről-évre azzal küzd. Ezek közül csak egy párról teszünk említést: pl. a tanoncok százalékának fogyatékos előképzettsége és megfelelő iskola-épület hiánya, mely utóbbi miatt nélkülözhetetlenül szükséges butor- és tanszerbeli felszereléseinket sem eszközölhetjük. Mindannak dacára tantestületünk odaadó fáradozása az iskolát hazánk ily foku tanintézetei sorában, mint azt Magyar Endre iparoktatási főigazgató és Sztankay Béla szakfelügyelő ur ez évi látogatásuk alkalmával is elismerték, az első közé emelte, bár alakulása óta különösen az utóbbi tíz

Cipő valódi
gummisarokkal
Berson
pompás zsákmány.

Történelmi kirándulás Szabolcsra.

Június 8-án ismét gyermekek seregétől volt népes a szabolcsi vár. A buji kirándulók után most Viss, Kenézlő tanítói jelentek ott meg tanítványaikkal felekezeti különbség nélkül, hogy ezen ezeréves emlék nevelő hatását átvigyük az iskolai tanítás keretébe, hogy a gyermekek történelmi ismerete élőismeretté változzék a fogékony gyermeki lélekben.

A vissiak reggel 6 órakor indultak, még friss testtel, élénk kedéllyel, égő kíván-

Mentőszekrények!!

miniszteri rendelet szerint 6 koronától feljebb, járgány- gőz-cséplőgép és ipartelepek részére.

Fényképészeti cikkek!

Valódi solingeni acélárak!

Gummi különlegességek

legmegbízhatóbb forrása Blumberg József,

keztüis és orthop. kötszerész Nyiregyháza.

Alapítva 1880.

Telefon 96. sz.

év alatt a tanulók száma rohamosan felszaporodott, mellyel nem egészen áll arányban a tanítók száma. Az előkészítő és I. osztály csoportok túlnépessége a tanerők testi és szellemi erejét kimeríti s a tanulókkal való közvetlen foglalkozás, mely minden iskolánál, de különösen a tanonciskolában kívánatos, nagyban akadályozza.

Az 1911—12. tanév állapotáról különben következő jelentésemet terjesztem elő.

A tanév az iparosmesterekhez intézett hatósági értesítés után a tanulók beírásával és osztály-csoportokba való osztásával vette kezdetét, mit a tanítótestület 1911. szept. 3—8 és 10-én eszközölt. A rendes tanítás szept. 11-én kezdődött, nem ugyan teljes számmal beirt tanulóval, de már szept. 24-én 640-re emelkedett a létszám, az első időszak befejeztével 763-ra, tanév végéig pedig 792 lett, 80-nal több, mint előző 1910—11. tanévben.

A beirt tanulók száma az osztályok csoportosításánál nagy gondot okozott és ha február hó 1-jével a felvételt be nem szüntettem, különösen az előkészítő és első osztály csoportok túlszűfolva lettek volna, mivel azon időtől 86 tanuló jelentkezett felvételre s így valószínű, jövő tanévben osztály-csoport szaporításának szüksége fog bekövetkezni.

A beirt 792 tanuló előképzettségét tekintve, osztályok szerint következőleg nyert elhelyezést.

a) A közismereti tanfolyamon: Az előkészítő kezdők csoportjában 74, a haladó A csoportban 62, B csoportban 60, C csoportban 59, az I. osztály A csoportban 68, B csoportban 71, C csoportban 65, D csoportban 67, II. osztály A csoportban 53, B csoportban 56, C csoportban 53, a III. osztály A csoportban 41, B csoportban 39. Csak napot tanult 23.

b) Rajztanfolyamon a kezdő A osztályban 69, B-ben 64, C-ben 64, D-ben 64, E-ben 56, haladó A osztályban 45, B-ben 46, C-ben 44, D-ben 44, cipészszakon 30, szabószakon 23, fémipari szakon 34, faipari szakon 22, építőipari szakon 20.

c) Rajzra nem kötelezett rajzpótló tanfolyamon előkészítő csoportban 61, I. osztályban 41, II—III. osztályban 33.

Ezen adatokból látható, hogy a közismereti osztályok közül három — a rajzosztályok közül öt, a törvény által megszabott létszámot meghaladta és ha emellett fontolóra vesszük, hogy a tanoncoknak nagyobb térfogatra van szükségük, mint az elemi iskolai tanulóknak s több okszigén tartalmu levegőre, 60 nál több tanoncnak egy-egy tanterembe való elhelyezését sem egészségi, sem nevelési, de még oktatási szempontból sem lehet figyelmen kívül hagyni.

A tanítást a nagym. vall. és közoktatásügyi miniszter által kiadott tanterv és

utasítások figyelembevételével helyi viszonyainkhoz s a tanulók előképzettségéhez alkalmazva, részletesen kidolgozott tantervet szerint eszközöltük.

A tanulók vallásoktatásáról az illető hitfelekezetek megbízott hitoktatói gondoskodtak.

A tanítás a polg. fiúiskolában s az egyes felekezetek által fenntartott elemi iskolák helyiségeiben történt, nevezetesen:

a) a közismereti tanfolyam előkészítő osztály 4 csoportja a róm. kath., az I. osztály 4 csoportja a gör. kath. — a II. osztály 3 csoportja a református — a III. osztály 2 csoportja az ág. ev. iskolában hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken este 5—7 óráig;

b) a rajztanfolyamon kezdő A., B., C. osztálya a református — D. E. a gör. kath. — a haladó A. B. osztálya az ág. ev. — C. a gör. kath. D. a polg. fiúiskolában, szabó-, cipész-, fémipari szakrajz osztály a róm. kath. — faipar és építőipari szakrajz a polgári fiúiskolában vasárnap d. e. 9—12;

c) a rajzpótló tanfolyam két osztálya szerdán este 5—7 az ág. ev. iskolában;

d) a vallásoktatás az egyes felekezetek iskoláiban szombaton este 5—6.

Az iskolát ezen tanévben 1912. évi február hó 13-án Trak Géza tanácsos kíséretében Magyar Endre orsz. iparoktatási főigazgató, Sztankay Béla iparoktatási szakfelügyelő látogatták meg. Mely alkalommal a tanulókat az addig végzett tananyagból alapos vizsgálat alá vették. Vizsgálatuk tárgyává tették a rajzmunkákat is, melyeknek befejezése után, egyes osztályok túlnépességére, a tanterem célszerűtlenségére, hiányos felszerelésére, a tanoncok esti oktatására tettek észrevételeket. Ezek mellett azonban úgy az iskolai ügykezelés, mint a rendtartás, az elméleti és szakirányú oktatásnál tapasztalt eredmény fölött mindketten elismerésüknek adtak kifejezést, egyszerűen a főigazgató ur megbízott, hogy ezen kijelentésüket úgy a felügyelő-bizottságnak, mint a tantestületnek hozzam tudomására.

Az iparoktatási főigazgató a tanonciskola önálló épületének kérdését is szóba hozta s ígéretet tett, hogy a fenntartó várost e célja kivételében jóakarattal támogatni fogja. Megtekintette a Tanoncotthon helyéül felajánlott Hatzel-téri telkeket, melyet arra minden tekintetben alkalmasnak találta s tanonciskolánk iránt ígért jóindulatát azzal bizonyította be, hogy a Tanoncotthon fenntartására a vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól 600 korona eszközölt ki, mely összeg már a múlt hó 7-én a város házipénztárába e célra letétbe is helyeztetett. Sajnos azonban, dacára, hogy városunk képviselőtestülete a Hatzel-téri telek adományozásán kívül 100.000 koronát az otthon építési költségétől is megszavazott, a nehéz

pénzügyi viszonyokra való tekintettel ezen összeget nem utalványozhatja ki s így a már elfogadott terv szerinti építkezés csakis jövő évben fog eszközöltetni.

E kijelentéséhez képest a kérdéssel csakugyan foglalkozik, mi kitűnik abból, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur f. évi február 29-én kelt, 15198. számú rendelete értelmében kir. tanfelügyelőnket utasította, hívja fel Nyiregyháza város hatóságát, hogy tanonciskolájának megfelelő elhelyezéséről gondoskodjék. Ezek után iskoláink főhatóságainak eme látogatásán kívül igazgatói tantervből folyólag az egyes osztályokat én is többekben meglátogattam, mely alkalommal arról győződtem meg, hogy tantestületünk minden tagja odaadó buzgalommal igyekszik a tanulók előhaladásának javára felhasználni azt a kevés időt, mely rendelkezésére áll. A tanulók magaviseletét és iskolai fegyelmezését mindenkor kielégítőnek találtam. Csupán egyes tanulók iskolalátogatása ellen merült fel a tanító urak részéről panasz, mi nagyrészt annak tulajdonítható, hogy iparosmestereink egyrésze vidéki vállalatai miatt legjobb akarat mellett sem bocsáthatja tanulóit a közismeret-tanórákra.

(Folytatjuk.)

Berlin Nagy Szálloda

Budapest, VI. Révay-utca 10. szám.
Andrássy-ut mellett. Telefon 137—90.

Szobák 2 K 60 f-től feljebb.
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba.

Központi fűtés, lift, Vacuum-Cleaner.
Winkler Ottó igazgató.

GRAND HOTEL

SAN REMO

NAGY SZÁLLODA

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 40.

Nyár-u. sarok.

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel berendezve. Tiszta, világos szobák 3-60 koronától.

Lift, légfűtés, ébresztő óra, hideg-meleg víz minden szobában.

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasút bármely állomására, körkemencéjében égetett **kitűnő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserépet.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyezők s 1912. január 1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kedvezménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogad a

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

H I R E K.

— **Primicia.** Mához egy hétre, június 29-én, Péter-Pál apostolok ünnepén tartja Virág József első szentmiséjét a Samassa fogadalmi templomban fényes segédlettel, amikor is Petrovits Gyula apát, esperes-plébános fogja oltárhoz vezetni. Az új misés 8 napon belül áldást oszt.

— **Plébános-beiktatás Vencsellőn.** A Szihalomra költözött Budoveczky Sándor esperesplébános helyét kegyuri bemutatás alapján dr. Csepela Lajos volt ózdi helyi káplán foglalta el. Vasárnap volt az ünnepélyes fogadtatás, mely alkalommal a falu lakossága ünnepi díszbe öltözött, dörgő mozsárágyuk hangjai és hangos, lelkes éljenezések között fogadták a hivek új pásztorukat, ki meghatva köszönte meg a lelkes fogadtatást. Délben a község intelligenciáját látta vendégül az új plébános vendégszerető asztalánál. Mi is üdvözljük őt ez alkalommal s kívánjuk, hogy áldásos szociális működését is folytassa és ezt siker koronázza új hivei körében.

— **Kinevezések.** A nyiregyházi kir. adóhivatalnál rendszeresített adótisztai állásokra Harsányi Dezső técsői, Zsitvay László tamási adótisztek neveztettek ki.

— **A megyei főorvos jelentése** Szabolcsvármegye egészségügyi állapotáról a következő: A halálozás május hónapban nagyobb volt, mint áprilisban, a múlt év ugyanezen hónapjához viszonyítva pedig tetemesen emelkedett. — Ugyanis a múlt év imájusi halálozási arány 22:40, ez idén pedig 25:80. A vármegyében május hónapban meghalt 640 ember és pedig 357 férfi és 333 nő. A két éven aluli elhaltak száma 369, vagyis 53:4 százaléka az összes elhunytaknak. Legnagyobb volt a halálozás a nyirbátori és ligetaljai járásban, legkisebb pedig a tiszadadai felső járásban. A fertőző betegség kisebb az előző hónapénál. Kanyaró volt 14, difteritisz 29, vörheny 26, tifusz 5, bárányhimlő 4, fültömírgylob 70, trachoma 9. A nem fertőző betegségek közül leggyakoribb esetek voltak: vesebetegség, gyomorkór, aggkór, görcs, mellhártyagyulladás, gyermekaszály. Szóval, nagy volt a gyermekhalandóság. A hét éven alóli elhalt gyermekek szülői ellen, mivel nem kezeltették orvosilag, 10 esetben indítottak eljárást.

— **A közigazgatási bíróság végleges döntése** Erdélyi Farkasnak nyirbátori jegyzővé választását végérvényesen jóváhagyta. Ezzel immár egy éve folyó áldatlan harcnak vetett véget.

— **Internátus jegyzők gyermekei számára.** A községi és körjegyzők fiugyermekei részére létesítendő internátusok ügyében Lukács László miniszterelnök, mint belügyminiszter a megyékhez rendeletet intézett. A rendelet megemlíti, hogy az idei költségvetési törvényben felhatalmazást nyert arra, hogy a községi közigazgatási tanfolyamok átszervezésével kapcsolatban a községi és körjegyzők középiskolába járó fiugyermekei számára internátusokat létesítsen s hogy ez internátusokban a szóbanforgó tanítók számára államköltségen ötven helyet alapíttasson, kéri a törvényhatóságok támogatását.

— **Tanítók képezik ki az altiszteket.** A közös hadseregnél az eddigi szokástól eltérőleg a közös hadügyminiszter az altisztek előkészítési tanfolyamának vezetését a jövőben nem tisztekre fogja bízni, hanem polgári tanítókra. A tanfolyam 3 hónapig tart heti 12 órában és a katonai szaktárgyakat kivéve, az általános közismereteket magában foglaló anyagot öleli fel. Most először történt, hogy a katonaság kiképzésében a hadügyminiszter polgári tanítókat vesz igénybe.

— **Egy honvédfőhadnagy drámája.** Szénássy László budapesti villamosvasuti főellenőr hasonnevű honvédfőhadnagy fia Debrecenben revolvertisztozás közben — állítólag véletlenségből — föbelőtte magát. A szerencsétlen főhadnagy haldoklik.

— **A bazilikák káptalana.** A bazilika szerzetesek rendi káptalana Máriapócsra volt. A választások így történtek: *Homa* Joákhim tartományfőnök, *Dolhy* Leontin csernekhegyi, *Ruszin* Emánuel máriapócsi, *Kraliczky* Method miszticei, *Dudits* Ince kisberezsnai, *Gavris* Kelemen büszttaranyai, *Maxim* Ágoston bikszádi, *Bihari* János krasznibródi, *Maxim* Anasztár ungvári internátusi főnök lett.

— **A sóstói vendéglőben betörők jártak.** Kezd hát a Sóstó híressé lenni hamarosan, magára hívja a közfigyelmet. Az étterembe behatolva, elvittek a tettesek 30 koronát, több doboz cigarettát és a főpincér felöltőjét. A rendőrség nyomoz.

— **Jó fogást csinált a napokban a rendőrség** Maleskovits János rendőrbiztossal az élen. Egy kora fiatalon romlásnak indult fiatalembert tett ártalmatlanná, állított meg esetleg a veszedelmes lejtőn, melyen a bukás csak fölfelé az akasztófa felé lehet. Maléter János 21 éves, beregmegei illetőségű katonaszökevény és betörő a jómadár, ki rendőrképre jutott. Az egi gyalogezred önkéntese volt, unta a paraszti életet, azért állott be katonának, de itt sem tetszett az

állapot, megszökött, majd önként jelentkezett az ungvári helyőrségnél, hol röktön lecsukták. Innen is megugrott, a pusztán barangolt, éhezett, fázott, nyomorgott s ekkor tette föl magában, hogy bármi uton pénzt szerez. Szerzett is Felsőmadanyán, betört a korcsmába s az alvó korcsmáros ruháját, aranyóráját és 886 koronáját elemelve, tovább folytatta kalandos utazását. Közben Nyiregyházát is kitüntette látogatásával. Itt egy kedves éjjeli mulatóhelyen igyekezett buját-baját feledni lányok és vig cigányzene hangjai között. Feltűnt azonban a nagy költekezés, a pénzt csak úgy dobálta, ugyannyira, hogy végül Maleskovits rendőrbiztos meghívta egy kis barátságos tereferére. A sok szemeszedett hazudozás azonban nem sokat segített rajta, mert utóvégre is elöadta, mily szép viselt dolgai voltak. A vég, mint mindig egy: letartóztatták, hogy átszolgáltassák büntető bírónak.

— **Gyapjuvásár Miskolcon.** F. hó 12-én nyitották meg a huszadik országos gyapjuvásárt Miskolcon. A földmivelésügyi minisztert Rodiczky Jenő és Gally Kálmán képviselte. A vásár élénken folyt le. 2100 bala gyapju került eladásra. Tavalyi árakat nem lehetett elérni, bár a mosás kitűnő. Jó egynyiretű gyapjuért bécsi mázsánként 200 koronát, gyengébbekért 170—190 koronát, mosatlanért 100 kilónként 68 koronát fizettek. A produkció a juhok nehéz telelése miatt fogyott. A vásáron budapesti, ausztriai kereskedők, gyárosok vettek. A vásár folyama alatt a termelők értekezletet tartottak a gyapjuvásár fejlesztése ügyében.

— **Katonák az aratáson.** A magy. kir. honvédelmi miniszternek most kiadott rendelete értelmében a közös hadseregbeli katonákat az aratás idejére három hétre szabadságot adják. A rendelet szerint, mely a napokban érkezett le a törvényhatóságokhoz, katonáknak a szabadságot az aratás előtt legalább 3 héttel rapporton kell kérelmezni.

— **Amerikaisan.** Kedden este a Nyirábrányból elindult személyvonat egyik harmadik osztályú női szakaszába három férfi állított be. Mialatt az egyik a kijáratot állta el, a többiek revolverrel kényszerítették a halálrareműlt nőket pénzüik és ékszereik átadására. Nagynehezen tértek magukhoz az ijedségtől s ekkor jutott eszébe egyik asszonynak, hogy jó lesz a vészféket meghuzni. A rablók azonban észrevették hamarosan, hogy baj fenyegeti őket s mire a vonat megállott, vitézségükhöz híven leugráltak a vonatról. A vasuti személyzet és az utasok egyrésze üldözőbe vette őket, de csak az egyiket sikerült elfogni, akit aztán át is adtak a csendőrségnek s most ez nyomozza a cinkostársakat.

— **A szocialisták** június 23-án, vasárnap, nyilvános népgyűlést tartanak, 30-án

Debrecenben és vidékén az eredeti amerikai „JOHNSTON” kévekötő-aratógépek versenyen kívül állanak, mert egyszerű szerkezetűek, könnyűek, tartósak és kifogástalan, szép munkát végeznek!

Kizárólagosan RÁHMER SÁNDORNÁL, Debreczen, Piac-utca 43. sz., a Dreher mellett,

Bácher, Melichár gépgyárak fiókjában,

legjobb fehér. amerikai kötöző-zsineg, amerikai kapák, szénagyűjtők, fűkaszálók nagy raktára!

Mintaszerű kiszolgálás!

Előnyös fizetési feltételek!

pedig táncmultságot a Sóstón. A rendőség megadta ugyan az engedélyt, de azzal a kikötéssel, hogy minden előfordulható rendezésért a vezetőket, illetve a rendezőket teszi felelőssé.

— **A multság vége.** Garai Mihály 16 éves legény vasárnap este mulatni ment több társával a város alatt levő Ujtelekre. Mint ilyenkor történni szokott, a táncról felhevült vérüket pálinkával kezdték csillapítani, ami csakhamar forrpontra emelte a híres magyar virtust. Volt a táncolók között egy csinosabb leány, kit ugyancsak forgatott egyik szemrevaló legény. Nem tetszett ez azonban a „vetélytársnak“ s hirtelen elkeseledésében odalépett a táncoló párhoz és riválisát jól mellbevágta, így akarván könnyíteni keserűségén. Nosza erre lett nagy kavarodás, verekedés, ordítás, sikoltozás, az egész kompánia egy nagy gomolyag lett. Folyt a vér, egyik is, másik is megsebesült, de leginkább Garai Mihály, kit egy doronggal úgy vágtaak fejbe, hogy koponyája bezúzódott. Súlyos sebével az Erzsébet-kórházba szállították, hol rögtön megoperálta dr. Kleckner főorvos. A legény állapota nagyon válságos.

— **Gépészek, gazdák figyelmébe!** Használt legjobb gyártmányú marokkrakó aratógépek igen olcsón és részletfizetésre kaphatók Ráthmer Sándornál Debrecen, Piac-utca 43. sz., a Drécher mellett.

Alapítva 1900. évben.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó
és plissézoló intézete

Vay Ádám-u. 13. Bejárat Véső-u. felől.

Fest minden színre és gyászruhákat 24 óra alatt.

Vegyileg tisztít bármilyen ruhákat kifogástalanul.

Gallér és kezelők stb. hófehérre és tükör fényesre mos 5 nap alatt.

Pliséroz 3 óra alatt.

Midőn szives megbizásait kérem, vagyok mély tisztelettel:

Telefon 248. sz.

Gabulya Mihály.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

- 23-án, vasárnap délután Kis gróf. Operett. Ligeti Lajos jutalomjátéka. Bérletszünetben, rendes helyárrakkal.
Este Obsitos. Operett, ujdonság. Páratlan bérlet.
- 24-én, hétfőn Falu rossza. Népszínmű. Falussy István jutalomjátéka. Páros bérlet.
- 25-én, kedden Leányvásár. Operett. Beleznay Margit jutalomjátéka. Páratlan bérlet.
- 26-án, szerdán Rossz pénz nem vész el. Falusi vigjáték. Deésy Alfréd jutalomjátéka. Páros bérlet.
- 27-én, csütörtökön Három feleség. Operett. Kassay Károly jutalomjátéka. Páratlan bérlet.
- 28-án, pénteken Sárga liliom. Vigjáték. Vajda Ilonka jutalomjátéka. Páros bérlet.
- 29-én, szombaton Cárno. Színmű. Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház kitanuló művészeinek vendégjátéka. Bérletszünet.
- 30-án, vasárnap délután a karszemélyzet jutalomjátéka. Bérletszünet. Rendes helyárrakkal.

Este Romeo és Julia. Tragédia. Beregi Oszkár vendégjátéka. Bérletszünet.

Julius 1-én, hétfőn Vájlunk el. Vigjáték. Tanay Frigyes, a Vigszinnáz művészeinek vendégfellépte. Szünet.

2-án, kedden Kis cukros. Vigjáték. Tanay Frigyes vendégfellépte. Bérletszünet.

3-án, szerdán, A gólya. Ujdonság. Tanay Frigyes vendégfellépte. Bérletszünet. Utolsó előadás.

—
Lengyel menyecske. Két estén került színre ez az idegenből jött, de Magyarországon játszó operett, közepes siker mellett. Maga a darab, sőt a zene sem tudott valami különösebb hatást kiváltani. Ennek nagyrészt az előadás gyengesége volt az oka. Tétovázó, bizonytalan és a sugóra nagyon figyelő jó néhány szereplő rontotta le a darabnak amúgy sem nagy hatását és ha néhány kedves jelenet nem élénkítette volna fel az előadást, amelyeket bőven jutalmazott tapssal a közönség, akkor a Lengyel menyecske nagyon hűvös fogadtatásban részesült volna. Beleznay, Kassay, Falussy, Csánády jók voltak. Sofinszky Kázmér gróf unokahugaival meglehetősen gyenge játékot produkáltak, pedig az ő szerepük jó előadásban bájos és nagyon hatásos lett volna.

Éva boszorkány. Hétfőn a teljes siker jegyében Herczeg Ferenc Éva boszorkány című színműve került bemutatásra. A darab kedves meséjével, zamatos, magyar nyelvezetével, a jelenetek finom kidolgozásával s általában véve belső tartalmának értékeségével rászolgált a sikerre. És ezt a sikert az előadás maga csak fokozta. Vajda Ilonka Éva hercegnő szerepében olyan kiváló, olyan művészi jót nyújtott, egy-egy jelenetében olyan kedvesen játszott, hogy a siker oroszlánrészét neki kell itélnünk. Nagyon sokan tanulhatnának tőle figyelmet, szorgalmat, mert e kettő nélkül jó színész és színésznő el sem képzelhető.

Kis szökevény. A kis szökevényt — amelyet ma már talán minden színházlátogató jól ismer — gyenge előadásban, rossz rendezésben, a szereplők önfegyelmetlenségének bemutatásában (új betanulás?) kellett végignéznünk. Ezen előadás után nem lehet szó nélkül hagynunk, hogy a színészek és színésznők a darab leghatásosabb jeleneteiben megfelejtkeznek arról, hogy nem ők mulatnak, de ők mulattatnak s ennek a megfelejtkezésnek a nyomán egy nem titkolt, sőt gyakran hangos összenevetés a hatást teljesen elrontja. Ennek az önfegyelmetlenségnek lenni kell valami ellenszereinek. Birságot arra, aki rászolgál!

Stuart Mária. Schiller örökbecsű Stuart Máriaját *Jászai Mari*, a Nemzeti Színház művésznőjének vendégszereplésével pénteken adták elő színészeink. A szomorújáték címszerepében Jászai Mari művészetét csodálhattuk, aki szerepének plasztikus kidolgozásával, jeleneteinek a legfinomabb részletekig való megértésével, beszédorganizációja, arcjátéka, gesztusai teljes harmóniájával, a királynő előtti nagy jelenetével és általában komplex egészet képező, hatalmas művészetével olyan tapsvihart, a közönség tetszésének olyan megnyilvánulását váltotta ki, amilyen ebben a szezonban még nem volt s amely Jászai Marinak — látszott — igen jól esett, pedig a taps, a tetszés legmagasabb fokában ő már sokszor gyönyörködhetett. Az a kedves viselkedés, az a finom modor, amellyel Jászai szerepében találkoztunk, Jászainak nem erőltetett és nem játszott tulajdona; a sikerben mást is részesített, ez önzetlenségre vall, de az a bájos jelenet, amikor a virágos után, virágok között egy áhítatos csókot lehelt Uti Gizella a nagy művésznő kezére, meghatott bennünket s úgy éreztük, hogy ez a kézcsók mindnyájunk nevében egy nagy köszönet, a hála megnyilvánulása olyan művészetért, amelyet csak Jászaitól kaphattunk.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1912. május 1-től. —

I. Nyiregyházára érkezik:

Debrecen felől	6:35,	9:57,	1:50,	4:02,	5:37
"	8:42,	12:23			
Szeréncs "	6:31,	10:03,	1:39,	7:50,	8:13,
Csap "	6:39,	9:21,	1:44,	4:00,	8:37,
Mátészalka "	6:06,	1:11,	4:39,	7:10,	
Nyiradony "	6:40,	1:11,	6:40,		
V.-Namény "	6:30,	1:43,	6:34,	8:19,	
Polgár "	6:10,	10:03,	5:15.		

II. Nyiregyházáról indul:

Debrecen felé	4:47,	6:19,	10:14,	2:06,	4:47,
"	7:20,	9:02,			
Szeréncs "	6:50,	10:04,	4:08,	5:45,	9:11,
Csap "	6:55,	11:12,	2:20,	7:20,	8:56,
Mátészalka "	7:16,	10:25,	2:10,	7:28,	
Nyiradony "	7:50,	2:10,	7:57,		
V.-Namény "	7:12,	10:57,	2:43,	8:50,	
Polgár "	7:10,	10:04,	5:55.		

Nyiregyházavidék kisvasutak.

I. Nyiregyháza Bessenyei-térre érkezik:

Balsa felől	5:56,	8:31,	12:00,	8:22,	7:17,
Dombrád "	6:24,	1:15,	8:12,		
Nagyhalász "	9:41,	3:22.			

II. Nyiregyháza Bessenyei-térről indul:

Nagyhalász felé	6:25,	11:47,			
Balsa "	7:10,	11:00,	3:12,	7:28,	
Dombrád "	6,	6:05,	7:34,	2:2.	

TANÜGY.

Az iparostanonciskola évvizsgálatai f. hó 15-én délután 5—7 óráig és 16-án délelőtt 8—12 óráig tartattak meg a róm. kath., gör. kath., ág. hitv. ev. központi és a ref. iskolában. A felügyelő-bizottság kiküldöttei és az ipartestület elöljárósága teljes elismerésüket fejezték ki a tapasztalt szép eredmény fölött. 16-án délután 3 órakor évvizgató ünnepély keretében, melyen a Tanonc-Otthon énekszámokkal és szavaltokkal szerepelt, a jutalmak osztottak ki. Kiosztásra került a debreceni kereskedelmi és iparkamara 7 drb ezüst érme kitüntető okmányokkal, négy 25 koronás jutalom, Barzó Mihály-alapítványból 20 korona, Irsay József 2 darab 5 koronás és Kaszás György 1 drb 10 koronás adománya és 150 korona értékű jutalom-könyv. Az évvizgató vizsgálatokkal kapcsolatosan az iparostanulók rajzaiból a tantestület kiállítását rendezett, melyen az érdeklődők örömmel és műélvezettel szemlélték a szebbnél-szebb rajzokat s véleményükkel megerősítették az iparoktatási főigazgató azon kijelentését, hogy a nyiregyházi iparostanonciskola rajzai legelsők az ország ily irányú iskoláinak rajzai között. Örömmel tapasztaltuk mi is úgy az elméleti, mint a gyakorlati kiváló eredményt. Elismerés érte az ügybuzgó tantestületnek, kik iparostanonciskolánkat az ország első ilyen mű iskolái közé emelték. Sajnosan tapasztaltuk, hogy az osztályvizsgálatokon iparostanonciskolánk közül seki, az évvizgató-ünnepélyen alig 8—10 iparostanonciskola jelent meg, dacára annak, hogy, mint az igazgatói jelentésből hallottuk, közel 800 iparostanulója van az iskolának. Erről azonban lapunk más helyén bővebben.

Madarak és fák napja az apagi ref. elemi népiskolában. Az apagi ref. elemi népiskola vezetői minden kínálkozó alkalmat felhasználnak arra, hogy növendékeik lelkében a hétköznapi elvetéget nem eszmék csiráit, egyes ünnepélyességre emelt pillanatokban életre keltsék és meggyökereztesék. Így karácsony estéjén a vallásos érzés ápolása és lángragyújtása szempontjából karácsonyfa-ünnepélyt tartottak: március 15-én a hazafias érzés ápolása és fejlesztése végett hazafias ünnepélyt rendeztek, az alkoholelles napot szintén megünnepelték, f. hó 16-án, vasárnap pedig a madarak és fák szeretete, védelme és gondozása nem eszméjének terjesztése céljából a madarak és fák napját is megtartották.

Sok pedagógus ellensége az iskolai ünnepélyek tartásának, érvelvén ellene részint azzal, hogy nem didaktikus a gyermekek nyilvános szereplése, részint pedig, hogy az ünnepélyek előkészítése sok időt elrabol. Nem célunk e rövid közlemény keretében pedagógia vitát provokálni, annyit azonban legyen szabad ezen két ellenvetés cáfolatául megjegyezni, hogy ami mindenképp az időrablást illeti, ez csak látszólagos, mert ha az ünnepélyeknek e gyermekek lelkületére gyakorolt nevelő hatását tanulmányozzuk, lehetetlen, hogy annak nagyszerű eredményét észre ne vegyük, amihez fogható eredményt semmi más didaktikus eljárással a gyermekek lelkületében nem eredményezhetünk; ami pedig ama másik ellenvetést illeti, hogy nem okszerű a gyermekek nyilvános szereplése — ennek cáfolatául szolgál, hogy a gyermek egész iskolai működése tulajdonképpen szereplés, mert szerepel a gyermek valahányszor vizsgázik, továbbá — ha nem is a tanítójának — de bármely iskolátogatónak felel. Meg aztán az ember összes szellemi funkciója szereplésben merül ki: miért ne nevelhetnők erre is a gyermeket? Fellépési bátorságban, határozottságban feltétlen nyer a gyermek s a nevelés szempontjából ez sem megvetendő. Amely iskolában bátran, határozottan felel a gyermek, ott nemcsak akkor szerepelnek a gyermekek, mikor a leckét mondják, hanem ünnepélyeken is s talán ez is eredmény. És talán az a bizonyos lámpaláz is fehér holló lenne, ha a gyermek a szereplést már gyermekkorában megszokná! Az pedig elvitázhatalan, hogy az érzelmek fokozására, lángragyújtására egyes ünnepélyes pillanatok a legalkalmasabbak.

Az ünnepély műsora egyébként a következő volt:

Hymnus: énekelte az egész közönség. Alkalmi imá: imádkozta Szabó Aladár ref. lelkész. A fák hasznáról, ápolásáról és védelméről ünnepi beszédet tartott Tóth Zsigmond ref. tanító. Alkalmi költemények a fákról: szavalták az el. népisk. tanulók. Alkalmi dal: énekelték a gyermekek. A madarak hasznáról és védelméről ünnepi beszédet mondott Fülöp Vilma ref. tanítónő. Alkalmi költemények a madarokról: szavalták az el. népisk. tanulók. Berekesztő beszéd

s utóima: tartotta Szabó Aladár ref. lelkész. Szózat: énekelte a közönség.

Hogy a gyermekeknek az iskolában s az iskola udvarán való tartózkodás kellemes legyen, — a növendékek a fa ápolását, szeretetét és gondozását megtanulják, a se-lyemhernyó tenyésztését megkedveljék, az apagi iskola vezetői az iskolaudvart szederfával, környékét pedig az esztétikai nevelés szempontjából diszfákkal ültették be.

Az iskola udvarán, az április hóban elültetett s ekkorra szépen kilevelezett fák között kellemesen folyt le az ünnepély, melyen mintegy 100—120 főből álló felnőtt közönség vett részt.

Nyugdíjazások. Illés Sütő Imre büd-szentmihályi ref. tanító aggkora és betegsége folytán nyugdíjba vonul. Állapotának megvizsgálására bizottság száll ki a helyszínén, mivel a tanítót betegsége helyhez köti. A bizottság élén dr. Wilt György kir. tanfelügyelő lesz. A helyszini kiszállás után lesz eldöntve, hogy nyugdíjazható-e az illető tanító, vagy sem.

Kégly Szeréna nyiregyházi nőiipariskolai igazgató-tanítónőt a vk. miniszter 1912. év szeptember 1-től nyugdíjba helyezte.

A kisvárdai áll. elemi iskolánál Rédl Ferenc tanítót 1912. év okt. 1-től ideiglenesen helyezte nyugdíjba a miniszter.

Uj állami elemi népiskolák Szabolcsvármegyében. Már közöltük lapunkban, hogy Kótajban uj áll. elemi iskolát épített az állam. Az államépítészeti hivatal a pályázatot annak idején meghirdette s annak lejártával a pályázók közül Szabó Jenő budapesti okl. építész bizta meg a miniszter a kótaji elemi iskola építésével. A régi, szűk, a követelményeknek nem megfelelő iskola helyett csakhamar egy uj, minden tekintetben modern és az igényeket kielégítő uj iskola fogja Kótajt ékesíteni, mely 4 tanteremből fog állani a régi 3 termes iskola helyett, tekintettel a tanköteles gyermekek megsaporodott voltára.

Nyírmihálydiban is sok a tanköteles és a kir. tanfelügyelő felszólította a községet iskola építésére; a községi előljáróság pedig tudatja válaszában, hogy uj iskolát építeni és azt fentartani nem képes a lakosok szegénysége folytán s kéri, hogy építsen az állam iskolát. A kéréshez a község

a kir. tanfelügyelő pártfogását kérte, aki pártolólag fel is terjesztette a község kérelmét a miniszteriumba, ahol remélhetőleg kedvezően nyer elintéztést a kérelem.

Rendelet a tanszerek beszerzésére. A vk. miniszter arról értesülvén, hogy egyes külföldi cégek a hazai cégeknek, nagykereskedőknek népiskolai tanítási eszközök szállítására ajánlatot tettek, magas közvetítési jutalékot és az elárusító cég cimkéjének az eszközre való illesztését helyezve kilátásba, ha az általuk gyártott eszközöket népiskoláinkban forgalomba hozzák, minél fogva rendeletet adott ki a kir. tanfelügyelőknek és tanf. kirendeltségeknek, így tanfelügyelőnknek is, hogy utasítsa a hatáskörébe tartozó áll. elemi iskolák gondnokait és a községi iskolaszékeket, hogy tanszerbeszerzés alkalmával közvetlenül a tanszer készítőjéhez, vagy pedig olyan elismert tanszerkereskedő-céghez forduljanak, melyek szakértelme eleve biztosítékot nyújt arra, hogy kifogástalan, jó és olcsó eszközök birtokába jut az iskola, met a fent jelzett külföldi cégek által hazánkba becsempészett külföldi tanszerek teljesen rosszak, egyáltalában meg nem felelnek a kívánalmaknak s amellet méregdrágák. Fordulhat az iskola-gondnok, illetve iskolaszék az Országos Paedagogiai Könyvtár és Tanszermuzeum elnökségéhez, mely felvilágosítást készséggel nyújt.

Tisztán

és világosan úgy kérje és fogadja el, ha szappant vesz, hogy

**KOLOZSVÁRI
(HEINRICH-féle)**

Glycerin szappan
Tojás ”
Mandula ”
Márvány ”

A kolozsvári gyógyszappan-gyár azért lett világhírű, mert a legdrágább és teljesen ártalmatlan anyagból készíti szappanait.

„NIGRIN“

a legjobb cipő-krém az egész világon!

Az eddigi világhírű

wiksnek

vitriol nélküli gyártása.

ST. FERNOLENDT, WIEN III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári fennállás.

Magyar Kiskocsi-verseny 1912.

Dunlop-pneumaticon győztek:

MARTA: József Főherceg díjának nyertese.

FIAT: Erdélyi városok díjának nyertese.

Dunlop-pneumaticot végig defektus nélkül használták:

MARTA
MATHIS
MAF

Dunlop-pneumaticon futott (végig defektus nélkül) a döntő bíróság kocsija.

Vezérképviselők:

Vas Géza és fia

automobil-alkatrészek nagykereskedése Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6.
Sürgöncim: DUNLOP. Telefon: 65-43.

Villanyvilágítási berendezéseket,
villanyvilágítási felszereléseket,
valamint magántelefon és
villanycsengőbevezetéseket
Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan.

elvállal olcsón és teljes jótállás mellett

HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

27

Csillárok és égőtestek raktáron.

Nyiregyházi Cementárugyár
Részvénytársaság Nyiregyháza
Széchenyi-ut 31-ik szám.
Helyi és interurban-telefon 104.

Elvállal és mérsékelt árak mellett szállit: marmara cementműkölapokat és mozaik-terrazó műkölapokat egyszerű és díszes kivitelben s színezésekben, többféle és kívánt méretekben, a legmodernebb minták szerint, melyek kiválóan alkalmasak és a legkényesebb igényeknek is megfelelők falak, padlózatok, kapubejárók, járdák, folyosók, konyhák, fürdőszobák stb. burkolásához, valamint kiváló és csinos burkolatot képeznek külső homlokzati falak borításához és homlokzatok díszítéséhez. Egyszerű és díszes kivitelű beton és műkömunkákat, műmárványvágókat és mindennemű kőutánzatu lépcsőket, balustrádokat, mellvédet, kerti virágállványokat, vázákat, lépcsőházi fedlapokat, pihenőket, függő folyosó vasbetétes lapokat, kéményfedlapokat és minden néven nevezendő beton és műkömalkatokat, megadott tervek és rajzszerinti kivitelű lábazati köveket stb. Kör- és tojásszelvényű beton-csatornacsöveket és drótbetétes vékonyfalú csatornacsöveket különféle méretekben és kivitelben. Különféle méretű kutbödönöket és kutaknakat. Itatóvályukat, ló- és marha-betonjászlatokat, valamint sertészetőket. Vizfogó és kutyagylókat, saját rendszerű büzelzárókat. Kut- és csatornaaknakereteket, fedlapokat stb. vasbetétes betonból. — Elvállal és épít ugy helyben, mint vidéken mindennemű beton- és vasbetonmunkákat, községi járdákat, csatornázásokat, beton- és vasbetonhidakat, granittó terazzó burkolásokat, hézagmentes asbest-padló készítését, konyhák, előterek, fürdők és fürdőkádak fayance-lapburkolását és különféle burkolásokat, műmárványfalak készítését, vasbeton-menyeteket, erkélyek, vízmedencék, nagyobb tartályok készítését mindennemű folyadékhoz, hidak, áteresztők, zsilipek építését. Egyszerű és díszes kivitelű szökőkutak tervezését és építését betonból vagy műköből, gazdasági betonépítkezéseket, valamint mindenféle beton-műkö- és vasbetonépítkezések szakszerű kivitelét.

Költségek, árajánlatok, valamint árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

Ne legyen kö-zömbös
ha észreveszi, hogy
HAJA HULL,
vagy
korpaképződésé
van, hanem használjon
azonnal

Dr. DRALLE-féle
Nyirfa Hajvizet

Hatása meglepő! Ára K 2.50 és 5.—
Kapható gyógytárakban, drogeriákban,
illatszerkereskedésekben és jobb fod-
rásüzletekben.

Gyáros: Dralle György, Bodenbach a/E.

Eladó üzlet a Főtéren Debrecenben
legforgalmasabb helyen.

Férfi és női divatárakkal.

5-1
Bővebbet RÁ CZ BÉ LA bank és tájékoztató iro-
dájában, Debrecen, Csapó-u. 12. Telefon 10-27.

Butor

a legegyszerűbbtől a legválasztékossabb izlésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi berendezések, valamint külön szobák, vagy egyes darabok szolid ár és pontos kiszolgálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárban
Nyiregyháza,
Kossuth-tér (törvényszéki palota mellett.)

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” S sósorszesz

mert a legtökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszor. — Törvényesen védve. — Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó- és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.

Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

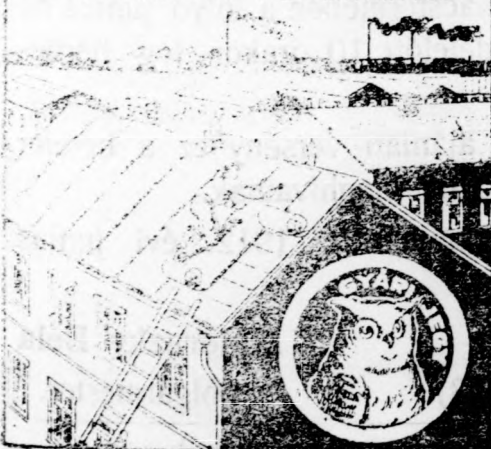
Erényi Sándor-féle RÁDIUM sósorszesz vállalat

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

KOLLARIT

RÖRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS és IDÓTÁLLÓ
SZÁSTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez
kaucsuk-kompozícióval bevont fedéllemez,

„Kollarit“-bőrlemez
mezőgazdasági és gyári épületekre alkalmasabb.

„Kollarit“-bőrlemez
vízhatlan, a legnagyobb viharnak ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemez
nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható: 32-20-7
WIRTSCHAFTER ÁRMIN
vaskereskedőnél Nyiregyházán.

Kovács Gyula

műbutorgyáros
DEBRECZEN,
utorcsarnokát Hunyadi-u. 17. sz. alól

a Csapó- és Piacz-utca sarokra

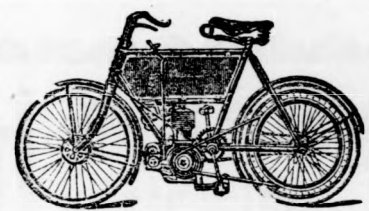
(Takarék és Hitelintézet Részvénytársaság első emeletére) helyezte át.

18

Alapított 1902. évben. 285-5-6

ROSENBERG ÉS HAMMER

varrógép- és kerékpárkereskedése
Debreczen, Piac-utca 8. szám.
(A kereskedelmi palotában.)

Az elismert legjobb
Viktória
kerékpárok egyedüli elárúsítása.

Szakszerű javítóműhely.

Szőlő-oltványok.

Szőlővesszők és Gleditschia (élő kerítésnek alkalmas) csemeték beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hirnévnek örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA szőlőtelepét
Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás! Számtalan elismerő levél. — A tisztelt érdeklődők a teiep megtekintésére szívesen láttatnak. 20

Az itteni piacra és környékére ÜGYNÖKÖT

keresek! Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYÉTVÁ.

Tiszta agyagból készült szép és jó
cserép, fali téglák

és legszebb

nyersfalazati téglák

és Gyári KÉMÉNY-TÉGLÁK
csak a

Karcagi Ágyagiparnál,
Karczagon szereshető be,
hol egyes waggonrakományok is megrendelhetők. 22

